

FIN overleg Recovery and Resilience Facility

Datum: Vrijdag 29 april 2021

Tijd: 13:30-14:00 uur

Plaats: Webex

Agenda (toelichting op p. 2)

1. Stand van zaken nationaal (0.2.e)
  - Introductie RRF
  - Uitkomsten nationaal proces
  - Vervolg richting formatie

2. Stand van zaken internationaal (10.2.e)
  - Europese Commissie
  - Plannen ingediend door lidstaten

3. Rondvraag

Achtergrondstukken

1. Conceptoplegger formatiedocument
2. Concepteindproduct voor bouwsteen 1

Toelichting

Agendapunt 1 – stand van zaken nationaal:

- De herstel- en veerkrachtfaciliteit (Recovery and Resilience facility, RRF) is een Europees instrument om de lidstaten te helpen de economische en sociale gevolgen van de COVID-19-pandemie te verlichten.
- Nederland maakt aanspraak op een bedrag van circa 6 mld. aan giften. Hiervoor moet Nederland een coherent herstelplan (*Recovery and Resilience Plan*, RRP) indienen met ambitieuze hervormingen en investeringen.
- Het vorige kabinet heeft in november besloten dat besluitvorming over het Nederlandse RRP aan het nieuwe kabinet is. Ter voorbereiding zijn twee ambtelijke inventarisaties (bouwstenen) afgerond:
  - Bouwsteen 1: een inventarisatie van bestaande en reeds voorgenomen investeringen en hervormingen (die na 1 februari 2020 van start gaan) die kwalificeren voor een RRP.
  - Bouwsteen 2: een inventarisatie en toetsing van mogelijke nieuwe additionele doelmatige investeringen die aansluiten bij de RRF-criteria. Hier is op verzoek onlangs een B-lijst met negatief beoordeelde voorstellen aan toegevoegd.

Inzet FIN:

- Bestaand en reeds voorgenomen beleid (bouwsteen 1) is volgens FIN aantrekkelijk omdat hiermee €6 mld. aan middelen kunnen worden vrijgespeeld die een nieuw kabinet vervolgens geheel naar eigen inzicht kan besteden.
- Bouwsteen 1 bevat namelijk maatregelen waarover reeds integrale besluitvorming heeft plaatsgevonden en die reeds nationaal voorzien zijn van dekking. Dit impliceert dat de middelen die Nederland voor deze projecten ontvangt, ten goede komen aan de algemene middelen en vervolgens volledig vrij kunnen worden besteed. Deze incidentele ruimte kan o.a. gebruikt worden voor schuldafbouw, als smeermiddel voor hervormingen of incidentele uitgaven buiten de scope van de RRF.
- Bovendien is de implementatie in veel gevallen al onderweg, waardoor het risico op vertraging en niet-naleving van mijlpalen en doelen kleiner is dan bij het kiezen voor nieuwe investeringen (bouwsteen 2).
- Indien gekozen wordt voor nieuwe investeringen – die in de formatie worden aangedragen door partijen of die voortkomen uit bouwsteen 2) – bestaan er risico's voor de Rijksbegroting. De investeringen dienen namelijk voorgefinancierd te worden door FIN en de Commissie keert pas geld uit aan FIN na behalen mijlpalen en doelen. Als mijlpalen en doelen niet bereikt worden keert de Commissie geen geld uit en gaat dit ten koste van de algemene middelen. Dit geldt in mindere mate voor projecten in bouwsteen 1.
- Het is van groot belang om een begrotingssystematiek te ontwikkelen dat zorgt voor de juiste prikkels bij vormgeving en uitvoering van het beleid en niet tot onredelijke risico's leidt voor de Rijksbegroting.

November tot heden en vervolg richting formatie

- Vanaf november 2020 tot heden is veel werk verzet door de IRF, AFEP en AEP. De twee inventarisaties (bouwstenen) zijn afgerond, getoetst en bouwsteen 1 is besproken met de Commissie. Met de feedback van de Commissie is er meer focus aangebracht in de lijsten met maatregelen.
- De Commissie verwacht in principe ambitie en additionaliteit op het gebied van hervormingen en investeringen maar heeft aangegeven dat maatregelen waarvoor kosten worden gemaakt sinds 1 februari 2020 kwalificeren voor een RRP. Verschillende lidstaten voeren (deels) een bestaande begroting op in hun RRP.
- Bouwsteen twee is doormiddel van toetsing teruggebracht van een lijst met €40 mld. aan maatregelen naar een lijst met circa €12 mld. aan maatregelen. Het toetsingsproces verliep niet zonder slag en stoot met de andere departementen.
- Uit de gesprekken met de Commissie komt verder naar voren dat meer ambitie op hervormingen nodig is voor de Commissie om een Nederlands RRP te kunnen goedkeuren. Vooral de woningmarkt en arbeidsmarkt zijn daarbij prominent naar voren gebracht.

Formatiedocument richting formatie

- Ambtelijk FIN zal het formatiedocument in de huidige vorm toesturen aan de ondersteuning van de formatie.
- Bij vragen gedurende de formatie zal FIN waar nodig en waar mogelijk vakdepartementen aanhaken voor zover dat niet door de ondersteuning van de formatie gebeurt. Waar antwoorden kant en klaar voorhanden zijn zullen we omwille van de snelheid e.e.a. zo snel mogelijk beantwoorden zoals dat ook op andere onderwerpen usance is.

Uitkomst laatste directeurenoverleg

- Departementen zijn niet tevreden over het proces rondom de invulling van een Nederlands RRP en de uitkomst van de toetsing. Zij dreigden (en dreigen) dit hoog ambtelijk (bijvoorbeeld in het SGO) of politiek te gaan opspelen.
- Departementen accepteren daarnaast niet dat er nieuwe investeringsvoorstellen bij de toetsing op doelmatigheid, budgettaire effecten en RRF-criteria, afvallen. Als compromis (in tegenspraak met afspraken uit MR) worden aan de formatie nu drie sets maatregelen voorgelegd:
  - Maatregelen uit bouwsteen 1 (bestaand beleid, circa €12 mld.).
  - Positief beoordeelde nieuwe investeringsvoorstellen uit bouwsteen 2 (€12 mld.).
  - Negatief beoordeelde nieuwe investeringsvoorstellen uit bouwsteen 2, zodat de formatie ook over deze plannen beschikt (€15 mld.).
- Het toetsen van nieuwe voorstellen die niet altijd even goed onderbouwd zijn bleek best lastig. Veel departementen zien de RRF als een bron van gratis geld en zien graag plannen verwezenlijkt waar zij zelf van overtuigd zijn. Tegen de achtergrond van een Commissie die nog in zijn rol komt op het RRF is toetsing ingewikkeld, veel zal afhangen van het totaalpakket dat door Nederland wordt ingebracht. Desalniettemin kwalificeert een flink aantal voorstellen sowieso niet. Departementen hebben inmiddels ook een aantal voorstellen zelf ingetrokken.
- Het toetsingsproces is te vergelijken met de ambtelijke toegangspoort van het Nationaal Groeifonds waarbij het lastig bleek onafhankelijk op kwaliteit te toetsen en (hoog) ambtelijk tot compromis moest worden gekomen. De beoordelingsadviescommissie heeft hier terechte kritiek op gehad. Gevaar is dat bij het RRF slechtere projecten worden gekozen in de formatie dan bij het Groeifonds. Onder de nu goedgekeurde projecten bevinden zich projecten die eerder door de Commissie van het groeifonds zijn afgekeurd.
- Onder hoog ambtelijke druk is het waterstofvoorstel van EZK (IPCEI-waterstof) van €2,5 mld. voorwaardelijk goedgekeurd, terwijl er nog geen zicht is op hoe dat het "matchmakingsproces" er uit gaat zien en welke projecten concreet op de korte termijn zouden kunnen worden gerealiseerd. Dit leidt tot de conclusie dat ook ten aanzien van de goedgekeurde voorstellen nog moet worden bezien met de Europese Commissie of deze passen in de RRF-criteria en tijdspaden. Voor IPCEI-waterstof specifiek geldt overigens dat het een flagship is van de Commissie, dat heeft meegewogen om dit voor waterstof onder de voorwaarde van nadere uitwerking nu goed te keuren. Meer in het algemeen geldt wel het risico met het opnemen van nieuwe projecten in een RRP dat we pas bij toetsing door de Commissie zeker weten of e.e.a. kwalificeert.
- De beoordeling van de voorstellen voor beide bouwstenen is afgerond. Sommige departementen hebben vragen gesteld bij de beoordeling, we zullen ons best doen om deze ruis weg te nemen. Er is daartoe afgesproken dat departementen die het niet eens zijn met de beoordeling van investeringsvoorstellen voor bouwsteen 2, deze week op MT-niveau in gesprek kunnen gaan met de beoordelaars (AEP en secties IRF). De beoordelaars kunnen dan een toelichting geven op de beoordeling. Het is de bedoeling elkaars standpunt te begrijpen maar het is niet het uitgangspunt dat de beoordeling wordt aangepast.

Agendapunt 2 – stand van zaken internationaal:

buiten verzoek